

## Х У Д О Ж Е С Т В Е Н А    С А М О Д Е Л Н О С Т

Първите години след 9. септември 1944г са беляза и почни от пълна липса на театрална и друга художествена самодейност. Единственото културно развлечение през този период е киното, което започва редовна работа от ноември 1945г, като до края на годината има 86 прожекции, предимно на съветски филми. Според годишния отчет пред 1945г са изнесени и три пиеси, но никъде няма данни кои са те и кой ги е изнесъл. До началото на 50-те години, киното има почти всекидневни прожекции, с неизменно добър приход, като годишно се гледат 70 до 80 заглавия - между тях "Джубарс", "Басилиса Прекрасна", "Децата на капитан Грант", "Стъг на народите", "Котовски", "Лков Свердлов", "Петър Велики", "Рвност" и много други. След 1951г, киното, както вече беше отбелязано преминава към Държавна Кинематография, която след дълги спорове заплаща киноапарата и кабината, а ползува читалищния салон почти безплатно.

Постепенно читалищната дейност се свързва и с други обществени и политически организации в града. В началото на 1950г е положено нареждане да се създаде съвместен художествен колектив от членове на читалището и ДСНМ. Естествено в началото още на ~~к~~ ари ~~к~~ такъв колектив се изгражда и получава задача да подготви "сценмонтаж" за художествено-съревнователната вечер. Може само да се предполага художественото качество на въпросния "сценмонтаж". По късно в други документи ~~ми~~ ~~о~~ ~~к~~ ~~о~~ ~~д~~ ~~о~~ ~~д~~ се съобщава, че културни прояви от този род нямали особена популярност и не проучали на особено високо ниво. Създаването на единният художествен колектив обаче улеснява едно друго начинание на читалището: започнало доста плахо през 1949г и на което е съдено да остави трайна следа в исперихския културен живот - оперетата.

През 1949г по инициатива на учителят по география в гимназията Стефан Стефанов, родом от копривщица малка група ентузиастични

здават първо самодеен оркестър, разрастнал се по късно до 18 души. Първ опит е поставянето на оперетата "Иванов Павел", по тачи само на първото действие. Добрият прием от страна на публиката става причина още същата година да се постави и оперетата "Шибил", за която не знаем кой е участвувал и как е преминавала сцената. Първата поставена в града оперета, за която знаем почти всичко е "Наталка-полтавка" представена за пръв път на Първи май 1950г и поради големия успех показвана още 4 пъти в града, а освен това по веднъж и в селата Голям извор и Владимировци. В нея вземат участие самодейните артисти: Еленова Станчева, Георги Тодоров, Васил Марков, Станка Владимирова, Николина Маринова, Велико Бърнев, Гурия Мачилиева, Илан Костов, Сийка Йорданова, Лалка Симеонова, и Мара Йорданова, а в ролята на Наталка Полтавка - Веселина Малчева. Оркестърът е в състав - Коста Семерджиев, Димитър Киряков, Петър В. Георгиев, Петър Владимиров, Петър Георгиев, Георги Йорданов, Колю Коларов, Васил Спасав, Добромир Шичоров, Гусан Педелчев, Георги Енев, Бистра Маринова, и Бончо Кочанджиев по диригентството на Стефан Стефанов. В оперетата участвуват още и хористите от двете училища. Концертмайстор на представлението е Коста Семерджиев, околийски съдия в Исперих, родом от гр. Ловеч, а костюмите са изработени под ръководството на Йорданка Димитрова от Видин, учителка в професионалната гимназия. Режисьор на постановката става Велико Бърнев. След окуражаващият успех на "Наталка полтавка" е поставена детската оперета "Малката кибритопредавачка", в която ролите се изпълняват от ученички и ученици от II-III класна прогимназията /сега VI-VII/. - денка Мостадинова, Милкон Лугасян, Екатерина Тютюнджиева, Събка Йорданова и др. Балетът също се състои от ученици. Диригент е Илан Костов, режисьор - Гийка Верова, постановчик - Велико Бърнев, костюмите са изработени с ученичките от девическата професионална гимназия под ръководството на учителката им Йорданка Димитрова. Тази оперета също

срещната много добре от публиката и е представена четири пъти в Ислерих и един път в Дулово.

1950 е доста плодотворна и за театралния състав увеличен за сметка на включването на младежи-членове на ДСНМ. Въпреки, че отчетният доклад за годината настоятелството си прави сериозна самокритика и твърди, че читалищният живот е в упадък освен двете оперети са изнесени и четири пиеси - "Селска история", "В страната на болшевиките", "Хищници" и "Ден за почивка". Това е една доста сериозна театрална програма, която с гостувалите през годината силистренски младежки колектив, Разградски симфоничен оркестър и хорът на железничарите от Русе, а също и Разградският театър с четири постановки почти плътно запълнила театралният сезон на 1950г. Спокойно може да се каже че след 9.ХХ. това е най-богатата в културно отношение година. Обогатява се и материалната база на художествената самодейност като за нуждите на читалището са закупени чело, контрабас и акордеон за 180 000лв.

През 1951г настоятелството решава, че ще има по-голям успех, ако за всяка читалищна дейност отговаря един човек. Председателят на читалището Петър Пашев отговаря именно за художествената самодейност и сам взема участие в постановките. Оперетните представления са особено успешни, въпреки че 6 души от оркестъра го напускат поради преселване на други места. С активните грижи на Стефан Стефанов и Васил Спасов загубата е преодоляна. Възстановено е представянето на оперетата "Паталка-Полтавка", подготвени и успешно представени са още две - "Уляна" и "Сватба в малиновка", които намират добър прием не само в Ислерих, но и в Курат, Дулово, Хърсово и Владимировци. За съжаление театралният състав подготвя само една пиеса "Сватба със зестра". Нейн режисьор е учителят по литература Васил Байчев, който е и постановчик на две от трите поставени през



годината оперети.

1952 и 1953г са особено тежки в стопанско отношение за читалището, което се отразява и на художествената самодейност. Това е период, когато всяко предприятие и училище започва да създава свои, независими от читалището театрални и други състави. Поу- чава се така, че дотогавашните самодейци, намиращи изява в чита- лични състави биват задължавани да участвуват в уч. ежденски та- такива. Лорана се пръсват, похабява се реквизит, читалищната дей- ност клони към нула, особено през 1952г за която нямаме никаки- ви сведения за прояви на художествена самодейност. Малко подоб- рение се забелязва през 1953г, когато е поставена оперетата "За- порожец откъд Дунава", режисирана от Васил Байчев. Танците са п- поставени от Иванка Полякова и Надежда Стефанова, художествен- ръководител е Велико Върнев, осветител - Годор Григоров, а дири- гент Димо Халачев. В ролите се представят Мила Костов, Виктори- я Стоева, Георги Илиев, Асен Цветков, Петър Пашев, Ганчо Стефанов и др. Оперетата има успех и се помни и досега в града, но като- цяло читалището изживява криза, която продължава и през следва- щата 1954г, когато театралната дейност продължава да не върви, а много от членовете на колектива имат отрицателно отношение към нея. Не е известно коя е причината за това, но все пак му- зикалният колектив успява да се преобразува като народен хор и дори да изнесе един концерт. Макар че в доклада този факт е представен като успех, това е безспорно крачка назад - от опере- тен състав към народен хор. Поставена е само една пиеса "Търся- ви от Таймир", в която наред с ветераните П. Георгиев и Г. Лорда- нов участвуват и младите тогава В. Стоева, М. Сираков, Т. Станчева и др. Зародилата се танцова трупа не успява да изнесе нито еди- концерт, нито пък да се представи на околийския преглед на пес- ните и танците. Това лошо положение на художествената самодей- ност в частност и на цялото читалищно с- стояние едва ли се дължи на лошо ръководство.

а по скоро на липса на координация между отделните членове на  
това ръководство. Но друг начин не може да се обясни фактът, че  
при едно много добре подбрано настоятелство по състав, година-  
та с право може да бъде наречена година на Васил Бачев-ръко-  
водителството на либералните кръжок, театралната самодейност, дори  
и лекционната пропаганда през годината са негово дело.

Следващите пет години се характеризират с постепенно подобря-  
ване на театралната самодейност, променлив успех на другите ст-  
стави и... остава непоразумения между читалищни дейци. Промениите  
към добро започват още от началото на 1955г. Танцовата група  
успява да се стабилизира и дори да спечели грамота от окръж-  
ния преглед на художествената самодейност. През следващата го-  
дина танцовите вече имат нови, еднакви носии, купени от читали-  
щето и отново се класират на окръжните прегледи-този път ва-  
второ място. Претставя се с концерти и предиспериорската общее-  
ственост. Този подем обаче е кратък. В края на 1956г. групата се  
разтупва, работи разномасни между двамата и ръководителите-пет-  
ко Петров и Стефан Димитров. През следващите три години тан-  
цовата група просто "крета", т.е. съществува, но нищо няма концер-  
ти, нищо има други някакви изяви. Особено многопътна става силу-  
ацията през 1959г, когато читалището "отстъпва" танцовата група  
на местното управление на МР за да може то да се представя  
добре на прегледите на милиционерската самодейност. Чет прет-  
летиле обаче управлението не спазва уговорката а просто "задръ-  
жа" съставя за себе си, а след това дава концерти от свое име в  
различни селща на района. Където тогава се провежда читалищното  
ръководство и започва една година безлюдна равнина. Тя завър-  
шва с това, че всички милиционери-самодейци научаваат групата и  
та си остава изцяло читалищна, но не е в състояние да даде ниш-

През разглеждания пе иод постепенно се съживява и театралната самодейност за да достигне своя връх през <sup>1956-</sup>1958г. След като през 1955г Борис Илиев завършва курсове за театрална подготовка към читалището са създадени две секции-за художествено слово и драматична, като в последната участвуват 25 души. Секцията художествено слово доста "куца" и успява да изнесе само един рецитал през годи ната, но драматичната секция успява да подготви и изнесе три пиеси-"Халосник", "Без да се посочват имената" и "Бълчи времена", а също и да възстанови оперетата "Наталка-Полтавка", която издържа три представления в града. През следващата 1956 са изнесени също три пиеси-водевилът "Сватбено пътешествие", битовата драма "мене ме мамо змей люби" представена седем пъти пред публика в града и околията и рекордната "Бълчи времена" играна 16пъти в града и околията и излъчена по радио Варна. След кратко затишие в театралната дейност през 1957г, когато е представена само оперетата "Тайните на харема", настъпва най-добрата за цялото десетилетие година на театралната дейност. Най много ~~представления~~ издържа комедията "Да ва се под наем"-17 в града и околията, следвана от оперетата "Тайните на харема"-16 представления, "Вампир" от Антон Страшимиров-7 и "Вражалец" от Ст.М.Костов-3представления. Към края на годината много от артистите-самодейци напускат града поради преместване на работа в други селища и през 1959г театралната дейност почти замира.

една от тай-трудните през 50-те години дейности е създаването и укрепването на градския хор. След 1955г негов диригент става преподавателката в ДМШ Дарина Костова. Под нейно ръководство през 1956г хорът изнася концерти в Исперих, Дулов, Голям Поровец и други села и се явява на окръжно състезание в гр. Русе. По късно под ръководството на Петко Дечев хорът по

1955  
 1956  
 1957  
 1958



готвя концерт изнесен във всички села на околията. За съжаление дисциплината на хористите е много лоша—нещо обяснимо, като се има предвид начинът на набирането им по административен път, и много добри намерения на ръководството за него се провалят. Все пак през 1958 г. е създаден и битов оркестър към хора в който има пет каваджии—Г. Рабачев, Антон Цолов, Йордан Станчев, Рус Дочков, и Стоян Михов; пет гъдулари—Йордан Гусев, Белчо Петров, Благой Илиев, Васил Павлов и някой си Цанко от Джами Махле и един гайдар—Стофан Цветанов, милиционер. Доколко този оркестър участва в проявите на хора не е известно, тъй като самият хор близо две години, 1957 и 58 почти няма такива. През 1959 за негов диригент отново е назначена Дарина Костова. Събирането на хористите за репетиция продължава да е кошмарен труд. Съставът на хора варира от 25 до 36 души. Въпреки това на Ботевата вече е изнесен доста приличен концерт. Настоятелството хвърля вина за недисциплинираността на хористите върху диригента Д. Костова, но причината е преди всичко в самата система на набиране на хористите—кампанийност и административен натиск.

Най забележителното събитие през 50-те години е създаването на детска музикална школа към читалището. Веднъж създадена през 1955 г., тя продължава да съществува и до наши дни и да допринася за развитието на музикалната култура в града. Първите ученици са приети след приеман изпит, на който от 78 отпадат 36 кандидати, а са приети 42. От тези 42 деца някои също се отказват, докато накрая остават 25 деца, обучаващи се в три групи—цигулка акордеон и пиано. Освен основния инструмент те изучават още солфедж и теория на музиката. Първите преподаватели в школата Дарина Костова и Васил Спасов, заедно с тогавашния председател на читалището Петър Пашев закупуват от Варна необходимите музикални инструменти. Още през следващата 1956 г. учениците в школата—вече 35 на брой и с трима преподаватели/третият е

Петко Дечев/изнася три концерта, посрещнати добре от испериската общественост. За съжаление през следващата година започват се изостри конфликти между Васил Спасов и Д. Костова, които не се отразяват добре на школата. Това е една доста неприятна история намерила отражение в много читалищни документи от това време и с нищо неукрасява нито самите преподаватели нито читалищното ръководство, волю или неволю въввлечено в разпратата. В края на краищата Костова напуска, но работата на първо време продължава да не върви както трябва. Особено много затруднява работата на школата събирането на месечните такси от родителите, които плащат доста нередовно. По-големите ученички не проявяват достатъчна дисциплинираност и пр. Тези трудности на растежа се преодоляват през 1958г, когато броят на учениците достига 73, от които 17 учат пиано/назначена е нова преподавателка-Иванка Чернокожева/, 25-цигулка и 31-акордеон. Последните са разделени на две групи, като едната е поета от Стоян Янков. Взети са сериозни мерки и таксите вече не са проблем-събират се съвсем редовно, дисциплинатата също е на необходимата висота. За краткото си съществуване ДМШ става доста престижно учебно заведение, ако може да се каже така. През 1958г на работа в него се връща Д. Костова, а цигулка започва да преподава Колю Коларов/той се оказва доста несериозен по отношение на школата и напуска в първите месеци на 1960г/започват и упреци от страна на градската общественостречу СТ. Янков и Д. Костова. Главният е, че се приемат с предимство деца на учители и други интелегентни родители, а се дискриминират тези на обикновените хора. Упрекът е безпочвен, тъй като всички деца при кандидатстването полагат изпит, но явно нечи и незадоволени родителски амбиции намират утешение в подобно твърдение, та чак го правят въпрос на общото годишно събрание през 1959г. Както се казва-по



безплодно дърво никой не хвърля камъни. Съдейки от камъните, които са пали се над ДМШ, тя има една наистина плодотворна дейност. Тя е и единствена, която не се повлиява от общия упадък на читалищната дейност през 1959 и следващите я години. За този спад вече споменаван на няколко места трябва да се каже, че е предизвикан не от вътрешната логика на развитие на читалището, а от външни, но много сериозни причини. Именно през 1959г Исперих е закрит като околийски център след близо 60 годишно съществуване като такъв. Това силно се отразява не само на самочувствието на исперихци, но и на финансовото състояние на читалището, пък и изобщо на града. Защото макар и в всички свои документи още от преди девети да се води град, Исперих, по държавната карта е село, той не е обявяван за град нито с указ от старото, нито от новото правителство. Именно загубването на известното по-високо положение като общински център на един доста голям район се отразява и на читалищните дела, особено на театралната и танцова самодейност. Периодът 1960-62г се характеризира с почти пълен застой в тази област. През 1960г е представена само една пиеса - "Деликатна операция", но за сметка на това пък-цели девет пъти в села от района. За окръжните прегледи е подготвено първо действие от драмата "Съвест", но за съжаление много зле. правят се опити да се създаде сатиричен състав към читалището, но те не се увенчават с успех. За две години са изнесени 16 спектакъла от танцовия състав, хорът, оркестрите - духов и битов. Отчетено е и съществуването на два театрални състава с 36 участници, но за съжаление не са известни изявите им. Детската музикална школа има 57 ученици. През 1963г прекратява съществуването си и градския хор. Едва в края на годината Стоянинков успява да организира вокална група от служители в болницата. Танцовият състав дори не се класира за участие в окръжните прегледи и ако не е големият успех на създадения през годи

ната цигански ансамбъл, то почти няма за какви прояви да се говори. Въпросният цигански ансамбъл се подготвя за рекордно кратък срок и жъне аплодисменти във всички села на бившата околия. Малко се съвзема и театралния състав, който представя две пиеси - "Велможата Ваников" от Борис Илиев и водевиля "Когато младите решават". Последният е представен и в Дурач, Свещари, и Яким Груево. Задължителни успехи показват 60-те възпитаници на ДМШ, които изнасят две продукции и един концерт в края на учебната година. От началото на 1964г тези трудности са до голяма степен преодолени и хоровата и танцова самодейност започват бавно, но сигурно да се възстановяват и да напредват. Най-много усилия изисква възстановяването на хора. През месец януари с голям труд са събрани 63 участници. Отговорниците за събиране на хористите за реперитория се превръщат буквално в пълдари, но резултатите са налице - под ръководството на Дарина Костова градския хор се представя с пет четиригласни песни на местните, районен и окръжен преглед на художествената самодейност, където се класира сред най-добрите. Създадената в края на 1963г вокална група под ръководството на С. Анков изнася концерт от народни песни в града и района и отлично се представя на районния фестивал на първенците от Северна България. Тези успехи се оказват много добър стимул за хористите и от двете групи и фаянките стават почти редовни.

През 1964 г е закупен и нов пълен комплект от инструменти за духовата музика, с чието организиране се заема Добромир Митров. За кратко време той успява да създаде дееспособен колектив, който на всички манифестации води челната колона и свири по време на манифестацията. Музиката свири и на погребения на по-видни исперихски граждани, подготвя концерти и за кратко време се превръща в неразделна част от културния живот на града.

Танцовата група също е в подем, дава концерти в града и селата заедно с вокалната група, а на окръжния преглед се класира на едно от първите места и получава парична награда.

Водевилът "Когато владите решават" от Ст. Ънчев е безспорен рекордьор по брой на представянията в цялата история на читалището - 22 пъти в Исперих и околните села. Под режисурата на В. Байчев и с участието на ученици от детската музикална школа ръководени от В. Спасов е създаден един наистина блестящ спектакъл, представен успешно и на разградска сцена. Турската театрална група под ръководството на Ф. Гавазов също има няколко добре посрещнати представления по селата. През 1963/64 година участниците в ДМШ са 102 - от тях 82 деца учат акордеон, 10 - пиано, 13 - дигулка и 7 духови инструменти. В началото на есента на 64 година се записват 75 ученици. Двама от завършилите през годината са приени в средното музикално училище в гр. Русе.

Културният живот в града е разнообразен и от гостувания на Разградския, Русенския и Коларовградския театър. Всички състави създадени или заздравиени през 1964 г продължават съществуването си и през следващата 1965 г хорът продължава да е "скърцащото" колело, поради нередовното присъствие на участниците на релетиции - стара болест, която церят със също тъй старото средство - налагане на административни наказания от страна на ~~хорон~~ ~~стопанските~~ ~~експертните~~ ръководители. Въпреки затрудненията хорът изнася програми в града по случай на различни празници и започва да се готви за окръжните прегледи през пролетта на 1966. Ансамбълът за български песни и танци, ръководен от Недко Неделчев разучава хора, едноактни пиески, народни песни и хумористични номера с които посещава селата през пролетта и лятото. Същото прави и ансамбълът за турски песни и танци под ръководството на Фаик Гавазов, като обикаля с програмата си пък турските села, но дейността му е сериозно затруднена от патриархалните



нрави съществуващи у това население, които забраняват на млади момичета да участвуват в подобни мероприятия.

Театралният състав подготвя пиесата "Карнавал" и я изнася в четири села, но не успява да я изнесе в Исперих, заради което е порядъчно критикувана. Продължава обучението на 75 деца в детската музикална школа. За пръв път се създава и балетна школа с преподавател Диня Катранджиева от гр. Силистра, специалист-хореограф. През 1966г тази школа има вече 60 участници. Едината е добра и за другите читалищни състави-танцовият състав изнася два спектакъла, театралният-три, а двата оркестъра-четири. ДМШ има 70 ученици, но преживява тежък удар-на 57 години почива дългогодишният преподавател Васил Спасов. Отимето на читалищни членове управителният съвет му издава некролог, в който се посочват многобройните му заслуги за читалището.

През 1967г съставите на художествената самодейност се "роят". Хорът се разпада на три вокални групи, ръководени от д. Костова, Елга Коларова и Емилия Петрова, които са допуснати до окръжните прегледи, където и трите получават грамоти-първата и третата-затова са отлично представени, а втората-за добро представене. Увеличават

броя си участниците в духовата музика/закупуван се и нови инструменти/, създава се мандолинен оркестър с ръководител Димитър Данев. Скоро след създаването си оркестърът е награден с парична награда на окръжния преглед на художествената самодейност. Започват и много добре годината турски ансамбъл под ръководството на Зубейда Думбалова и Фаик Гавазов след няколко концерта започва "да губи височина" и към края на 1968г се разпада. През зимния сезон на 1967г само за 20 дни е сформиран цигански ансамбъл с ръководител Али Алиев, който печели оvation с програмата си по селата в района.

Най-голям успех извън Исперих има групата за художествено словесно изкуство към читалището. Тя се класира на първо място на окръжния преглед на художествената самодейност в Разград през 1968г и е награден:

чуждестранна служба/хуманитарна самодисциплина/ на се б  
През септември 1970/особено след настъпването в новия  
Кавалерия се връща-М.Костов,С.Спасов и Иван Русев.

от тях участват в групата по имену и 48-в групите по акордеон.Преди  
В началото на 1970г.Учещката музикантска школа има 70 ученици.42  
Тя е ръководена от Алфия Лодорова Костанова.

Наред с него се оформя и представителен пионерски танцов съв  
Противна е спестяването си танцовият състав на възрастни,но  
Учещкият хор за школата е негов с ръководител Алфия Костова.

Иван Костов,образуван се след преобразяването на прекия хор в  
Ръководител и събрание неаностомантан бивш оркестър с ръководител  
с ръководител Стоян Спасов,който свързва по равни тържествени не  
Паралелно с музикалния състав се създават и два новия-оркестър  
на.

сечно за днешни,но хора и лези кира не е достатъчно ефикас  
Към музикалния състав на училището да им пише по 12та не-

рат и да казваат пред музиката.Стига се до нарастването на посто  
на.По-старите,свържи като време музиканти откъсват да рече  
Леди на хуманитарна самодисциплина в Лодорова,той поети се раз

ковата музика.След едно отначено представяне на асмпните през  
ли-електрически китари и музикални.Продолжило се работно с му  
в Мирин.Съставът хора се увеличава,закупват се нови инструмен

нило и участват в IIIнационален музикален събор на "Преди  
до музикалния състав,който има най-кратко концерт през населе  
всена крива в училищните оркестри.Постепенно не се отнася

Лвено на танцова самодисциплина/особено след учениците/ и из-  
Постепенно на днешния етап години се характеризират с разра  
то е направено с радиоапарат.

като само единост,като се кира на влого място,а училище.  
Вкупно.Тя е консултативна и до националния президиум на хуманитарна  
с 1000 кв,а Анстасия Котарова,член на групата-с екскурзия до

Въпреки текучеството сред ръководителите на съставите - особено през първите пет години на периода - постепенно настъпва една стабилност, а броят на заестите в художествената самодейност достига 600 души. Позатихналата към края на 60-те театрална дейност постепенно се възражда. Изнесената през 1969г под ръководството на В. Байчев пиеса "Езрив" представена в 25 села от района и в Исперих слага началото на това съживяване. През следващите години са представени "Ако всичко започне отначало", "Свят като цвят", "Разходка в събота вечер", "Съвест", "Майстори", "Чуден човек", "Този мила стар дом" и др. Тези постановки на самодейци естествено не са достатъчни да задоволят културните интереси на исперихци. През разглежданият период гостуват често държавните театри от Разград, Силистра, Шумен и Русе. Особено много се увеличават тези гостувания след пренасянето в новата читалищна сграда, разполагаща с модерна въртеща сцена с възможности за най-съвременни постановки. Затова и ударението при художествената самодейност не е театрално а танцовите, хорови и музикални състави. Въпреки особените грижи полагани за духовата музика през 1970г тя се разтурва, а от 1974 започва отново да репетира и бързо възвръща положението си на постоянен задължителен участник във концерти и всякакви градски мероприятия. Освен мандолинният състав на възрастните през 1971г е създаден детски мандолинен състав с ръководител Милан Костов, а през 1972г - втори мандолинен състав за деца с ръководител Васка Мичева. От 1975г състава ръководен от М. Костов се слива със състава на възрастните мандолинисти и работи заедно със оствания през 1973г ансамбъл за руски и съветски песни и танци. През 1976г децата вече са ученици в гимназията и възниква необходимост от създаване на нов детски мандолинен оркестър който за смяна на се създава. Затова пак именно през 1976г се изгражда детски битов оркестър отново с ръководител Милан Костов.

Самодейните състави при читалището се представят много добре на V републикански преглед на художествената самодейност през



1974г. Особено голям е успехът на ансамбъла за руски изсъвезски песни и танци с ръководител Аничка Бочева, награден със сребърен медал. Градският хор за шкoluвано пеече с диригент Д. Костова получава бронзов медал. За съжаление наслоро след това събитие Костова се преселва във Варна и това се отразява силно на хора. На първо време за диригент е показан датския диригент на разградски симфоничен оркестър Чеширев, но нередовността на хористите много затруднява работата му. През 1976г за диригент е назначена Ана Стателова. След замнаването на Д. Костова за Варна за преподаватели в ДМШ, където учат 80 деца са назначени Зорница Славчева и Маркана Христова. През 1976г те вече са 128, като се откриват и групи по китара. Децата се представят добре пред публика, като само през март 1976г дават четири концерта. Под ръководството на Б. Чакова те представят и детската оперетка "Снежанка и седемте джуджета", която има голям успех сред децата и възрастните в града. Също през 1976г се открива и клас за народни инструментк-тамбура и кавал, в който се учат 37 деца. С увеличаването на учащите в ДМШ на преден план излиза въпросът за репетиционните помещения.

Годината като цяло е богата на създаване на нови състави. Имен през 1976 е създаден съставът за пантомима с ръководител Николай Гачев, битов оркестър за възрастни и естрадно-сатиричен състав. Последният развива доста бурна дейност и до края на десетлетнето изнася пиесите "Куче влачи дия няма", "Дон Жуан", "Енергични хора" и много кратки хумористични сценки. На VI Републикански преглед на художествената самодейност е награден със злате медал.

Назначен е цатен ръководител на танцовите състави, които изцяло се състоят от пионери и ученици, това е Венелин Вутов, е завършил института по хореография. Също след три години танцовият пионерски състав ръководен от него е награден със златен медал на 10

по излъчване на шум, олов, олов, акордеон, китара, флейта, народни и  
 Разширява своята дейност и ДМШ. Как не се разкриват класове  
 персепективен генератор, акумулатор на котли и др.  
 Граничните междоотличията минали са средата за реализиране на  
 Ужеставяне самодейност като цех, тъй като на създаване на са  
 развитието на само на ланцовата самодейност, но и на пазара ху  
 сов и Юркан Иванов. Финансовата необходимост обаче преди за  
 за руски и сръбски песни и явни ръководен от В. Чиркова, Н. Ки-  
 се подготвят икономски и класически ланцови състави и ансамбли  
 ни. Под ръководството на елемента Венелин и Являния Вулови  
 Дружел на особена грижа през 80-те години са ланцовите съста-  
 вата на създава прехода и не се възобновява повече след 1982  
 "Дни слухов" и др. След изпускането на ръководителя обаче работ  
 ска група, от Св. Стрател, "Кукери" от Г. Миначев, "Женско парство  
 одачните хумористични песни, представени са още писател "Рин-  
 ли естрадно-сатирична група с ръководител Ушо Ушков. Освен  
 В първата половина на 80-те години предизвиква активно да работ  
 през 80-те години - по точно до 1982г.  
 Христо Радушев, Борис Илиев и др. Тези концерти продължават и по  
 мер, спечелили за "Сцена АИК" - Искра са писали Костадин Кръвков  
 наричате се изработват от известни песни и изобретения. Така нарич  
 пите от района на одачните АИК/по късно-сатирична група/Сцен  
 обща идея и в тях се въвежда най-доброто съвременно от самодей  
 самодейност. Тези концерти продължат по специален спешар и с  
 вка и заемат място на одачните предмети на хумористичната  
 провеждат вечер на две години след Ушва и старателна подготовка  
 пост-сцена Ушва за концертите по нататък "Сцена АИК", която се  
 Усприемат първото място за развитието на хумористичната самодей  
 на за първа сцена провежда, която въпреки своята краткост  
 Успешното от 1970-80г се характеризира с още една, стандарт

или 1979г.

струменти, народно пеене и балет. В школата преподават предимно местни хора - В. Чикова, В. Вутова, Н. Кисов, Донка Вълчева, Зорка Петрова и Георги Георгиев. Учениците от детската музикална школа изнасят концерти пред родителите си и обществеността, които се връщат в традиция. Ръководителите на художествени състави оказват методическа помощ и на съставите от цялата селищна система. Особено се засяда тази практика през последните пет години. Създават се творчески връзки с професионални културни институти, постановчици, режисьори и други дейци на културата. Особено голяма помощ оказват на местните самодейци главният художествен ръководител на ансамбъл "Найден Киров" от Русе з. а. Иван Донев, преподавателят от института за хореография и танци Никола Колев, от з. а. на СССР Владимир Бичков, художничката Мария Трендафилова и др. Колективите за художествена самодейност изнасят концерти в селата от селищната система, а танцовият състав през 1988г гастролира в Дри Ланка и Индия.